

Kue'e ta'i ki'in-na taa kijina xi'in ñayivi ki'vi

Ndaa ñayivi kuu miivana taa kuu ki'in-na
kue'e ta'i ñaa sa'a taa kijina xi'in ñayivi ki'vi

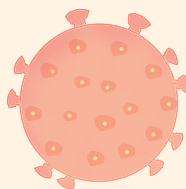
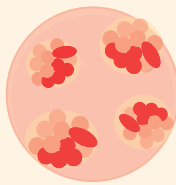

Ndaan kuú in ITS

Kuan kue'e ta'i ñaa kuu ki'in-na taa kijina xi'in ñayivi ki'vi.

ITS kuan kue'e ta'i ñaa sa'a tatu'un kiti kuali kukuu kunde'oo

- Ichi yu'u (yaa).
- Tiyuku iji nuu va'ana.
- *Virus papiloma* ñayivi (VPH). Too kini ndiva'ari, kuu sa'ari kue'e nani *cáncer* jiko nuu ñu'un ja'yana, nuu va'ana, nuu tatana, nuu lala tataa a jikona.
- Kuán in kue'è ta'í ñaà sá'a yá'a in *ciento*. Tatu'un kiti kuali sa'an kue'e ta'i taa kutivi na'anri. Java kiti kuali yo'o kuu sa'ari in kue'e nani *cáncer* ndaa kuu miiva xoo yiki kuñu ñayivi
- *VIH/SIDA* VIH kuu *virus* sa'a kue'e nani *sida*, kuan kue'e ki'inna taa kijina xi'in ñayivi ki'vi, taa ndee nii inka ñayivi yiki kuñunà, taa ki'inna iñu ñaa nakukini, xi'in ñaa jaya'a nana nuu ja'ya taa kakuna a taa chichian. Tatu'un kiti kuali yo'o jandi'iri xi'in ñaa chindee yiki kuñu, ñasaa kama chaaga kuu ki'in kue'e ta'i ñayivi, a inka nuu *cáncer*.

Ya'an inkana

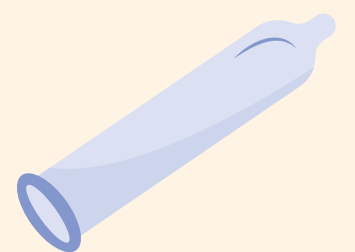
Kue'e ta'i yo'o ya'an nuu inka ñayivi taa kijina xi'in naa ki'vi. Kama chaaga ki'anna too kijina xi'in kua'a ñayivi a too kijina xi'in naa ki'vi taa kundaana miina.

Kue'e ta'i ii chaaga

- **Sífilis:** Kue'e ta'i ñaa sa'a “bacteria” ñaa kuu kaja kinian xi'in ndaa xoo kuu miiva yiki kuñuyo. Kuu kukumi tataa ña a naña'an. Kumio kue'e ta'i yo'o too naa kana in ndi'i lo'o nuu va'ae, kuu i'vian taa nañu'un miivan. Taa kuu kutataan nuu taa kaja tata, Taa kana ndi'i nda'a xi'in sa'a.
- **Gonorrrea:** Kuu ki'ian tataa a naña'a. Tataa kuu ka'unra taa lalara, taa naa ki'in kue'e ta'ira. Too kuu kutatara, kuu ndaa kuiñu, java yiki kuñura. Naña'an kuu nana kuiñu tixina taa i'vian. Java tadin kuu nuu nduta kani kuan kui nuu va'ana.
- **Tricomoniass:** Taa nandi'I naa ki'in naña'an kue'e ta'i, kisa'a kata nuu va'ana, taa kana kani kuan a kui taa kini sa'anra taa ndaa kuiñu, ñaa taa kijina xi'in tataa i'vi nuu va'ana. Tataa, java tain koan kajan xi'inra, joo kuu kuni kachian ñaa koan ndo'ora, joo kuu jaya'ara kue' e ta'I nuu naña'an kiji xi'inra. Java tain nana kuiñu nuu lalara taa ka'uan taa lalara.

Ñaa kajana jaa naa kuu ki'in kue'e ta'ina.

- Kukumi in *condón*.
- Jakaka nda'ana nuu va'na too ka'anna ñaa naa ki'in kue'e ta'ina.
- Kuu sa'a toona ña'anna (tatu'un ja'ma jaichina ñiina taa chichina, koto maana, ñaa sa'ndaiji yu'una, ñaa nakatana yu'una).
- Nakata va'ana nuu va'ana.
- Ku'unna nuu taa kaja tata too naa xinina ki'vi nuu va'ana.

Taa kumiun kue'e ta'i taa kuu kuka'an nuu.
Kutia'a kundaun muu taa kunuu muu.

haagaunsa'añayo'o, kunde'e tutu *serie Educación para la vida y el trabajo*, ñaanaataa INEA. Jaanikuukunuunña:
<https://bit.ly/2lPCSsC>

GOBIERNO DE
MÉXICO

EDUCACIÓN
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

INSTITUTO
NACIONAL PARA
LA EDUCACIÓN
DE LOS ADULTOS